

Beknopte handleiding bij theaterlezen

Bij de boeken uit de serie 'Applaus voor jou – theaterlezen'

Wat is theaterlezen?

Theaterlezen is een motiverende samenleesvorm, waarbij twee of meer deelnemers beurtelings hardop een tekst voorlezen vanuit verschillende personages. Het is 'stemtheater', er is geen decor nodig, evenmin als kostuums en rekwisieten. Na een aantal keren oefenen volgt een leesvoorstelling.

Kenmerkend voor theaterlezen

- Theaterlezen is leuk en aantrekkelijk voor iedereen, maar biedt extra mogelijkheden voor de zwakke lezer.
- Geschikt als instructiemodel voor vloeiend lezen (zoals gebruik interpunctie, betekenisvol groeperen van woorden, lezen met expressie en intonatie).
- Na een aantal oefensessies volgt een leesuitvoering: een optreden met het boek in de hand. Het is en blijft een leesactiviteit.
- Oefenen is nodig voor de leesvoorstelling en leidt tot toename van het vloeiend lezen. Herhaald lezen is effectief voor de zwakke lezer.
- Toename van vloeiendheid = toename leesbegrip = toename plezier/motivatie.
- Lezen vanuit een rol stimuleert betrokkenheid en inleving.

Organisatie

- Klassikaal is mogelijk. Bij een tekst in bijvoorbeeld drie rollen verdeel je de klas in drie groepen. Alle no. 1 lezen rol 1 enz. Vervolgens oefenen in groepjes van 1, 2 en 3.
- Andere vorm: kleine groepjes die verschillende teksten oefenen.
- Extra oefenvorm voor zwakke lezers met begeleiding zoals bijvoorbeeld bij RALFI.
- Zorg voor voldoende materiaal, het liefst voor voldoende boeken. Dat benadrukt het idee van leesplezier: het lezen uit een boek is een ander gevoel dan het lezen van een kopietje.
- Zeer geschikt om thuis te laten oefenen met behulp van ouders en/of andere gezinsleden.
- Zorg voor vier tot vijf oefensessies, verdeeld over drie fasen.

Drie oefenfasen

‘Hoe vaker je oefent, hoe leuker het klinkt.’ Toch is het niet de bedoeling dat kinderen de tekst uit hun hoofd leren. Het is en blijft een leesactiviteit. Te veel oefenen is daarom niet aan te bevelen. Vier tot vijf keer is zinvol, verdeeld over drie fasen. Daarnaast nog enkele keren thuis laten oefenen. Kijk ook achterin de boeken *Kickers, kickers en nog meer kickers* (Erik van Os en Elle van Lieshout) of *Verkeerd verbonden* (Annemarie Bon) naar ‘Tips voor theaterlezen’ op het niveau van kinderen.

Rol van de leerkracht

Voordoen, instructie, stimuleren, vragen stellen, faciliteren, gerichte feedback, reflecteren.

Optreden

Voor de eigen klas, bij een schoolfeest, weekopening of -sluiting, voor ouders, bij de kinderboekenweek.

Oefenfase 1

- Kennismaking met het verhaal
- Het voorlezen ervan en hardop denkend erover
- Minilessen over theaterlezen (het lezen vanuit een rol, oefenen en optreden) en vloeiendheid (interpunctie, intonatie, expressie)
- Het verdelen van de rollen
- Samen het hele script lezen (ondersteund in het geheel en per rol)

Oefenfase 2

- Herhaald lezen
- Praten over verhaal en karakters
- Feedback en vloeiendheidsinstructie
- Minilessen over expressief lezen, o.a. houding, dynamiek (bv hard-zacht) gezichtsmimiek, NIET met stemmetjes, maar wel vanuit een gevoel, zoals blij, verbaasd, boos enz.
- Dagelijks script thuis laten lezen

Oefenfase 3

- Oefenen, oefenen, oefenen!
- Feedback op elkaar: tips (wat kan er beter en hoe kan het beter) en tops (gerichte complimenten)
- Oefen introductie voor publiek: Eén van de kinderen of de leerkracht noemt de titel van het verhaal, stelt de personages voor en leest de inleidende tekst.
- Voorbereiden op de leesuitvoering (opkomen, omgaan met fouten = doen of er niks aan de hand is, buigen en applaus in ontvangst nemen)
- Uitvoeren
- Vieren en reflecteren: kom terug op het optreden en benoem hoe het is gegaan. Vraag kinderen hun eigen ervaring/leerproces te benoemen.

Extra tip: opname (film of geluid=hoorspel) motiveert extra en biedt mogelijkheden tot zelfreflectie (wat ging er goed en wat kan nog beter).

Elseline Knuttel, Master SEN, theaterleesspecialist
Kijk voor meer informatie op www.theaterlezen.nl